

**Nicolai Cavssini Trecensis, E Societate Iesv, De Eloqventia
Sacra Et Hvmana Libri XVI**

Caussin, Nicolas

Coloniae Agrippinae, 1634

9. Corpus humanum in specie: seu Variæ descriptiones hominum: Apollo:
Ex Apuleio. lib. 2. Descriptiones Apuleij si quæ occurrent, cum summo
delectu erunt imitandæ: nam hic autor, quod præmonui, sæpe ...
-

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70090](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70090)

Quid cum frequenti sobole spissus cumular
verticem? vel proluxa serie portectus dorsa
permanat: tanta denique capillamenti digni-
tas, ut quamvis auro, veste, gemmis, omnique
cætero mundo exornata mulier incedat, tamē
nisi capillum distinxerit, ornata non possit vi-
deri. At in Photide non operosus, sed inorna-
tus, ornatus addebat gratiam. Vberes enim
crines leniter emissos, & ceruice dependulos,
ac deinde per colla dispositos, sensimque si-
nuato patagio residentes, paulisper ad finem
conglobatos, in summum nodum
altinxerat.

Apul lib. 2. Met.

Nota.

Contra solis aciem vegetus fulgurat. Callistra-
tus de coma Narcissi, *no μαις ιωχρδούις ήσπαπτι*,
capillis aureis fulgurabat, non satis iuφαιμώις;
redditur fulgebat. Idem *ήλιδρω* comam Melea-
gri dixit.

At in contrariam, lege, Aut in contrariam.

Aurum coruscans in mellis lenem deprimitur
umbram; Significat, auri radiantis fulgura mel-
lei coloris minus vegeti, velut quibusdam um-
bris temperari. *Διαφαινωθεις, & ήσπαπτι*
vix dixit Nazianzenus, oratione vndecima.

Coruina nigredine carulus. Hunc capillorum
colorem probat Anacreon:

Γράφε μοι τριχας το παρωτον

Απαλός τε, & μελασθίας.

Columbarum collis. Quæ Lucretius describit
lib. 2. Nero Cæsar in suis Leoninis.

Colla Tyberiacæ splendent agitata columba.

Guttis Arabicis: vnguento nardino, vel la-
cryma myrrhæ; quæ laudatissima est in Arabia.
De vnguentis, & tinctura capillorum notius,
quam hic debeat inculcari.

Pectinis arguti dente tenuis discriminatur,

aut morsu numerosi dente eburno.

Multifidum discriminat: Claud. in nuptijs
Honorij, v. 103.

Pone versus coarctus: pone verticem nodo
æligarus.

Crines nodantur in auribus. Maro.

Patagio. Beroaldus exponit ornamentum
genus, quod summa in camista
circa ceruices assunt mulie-
res, crispissimum, &
sinuatum.

CORPVS HVMANVM IN
specie.

SEV,

Varia descriptiones hominum.

APOLLO,

Descriptio IX.

Ex Apuleio, lib. 10.

Descriptiones Apuleij si qua occurrent, cum
summo delectu erunt imitanda: nam hic
author, quod præmonui, sæpe durus est, in-
solens, & supra modum putidus: habet ta-
men multum ingenij, & si meliori Cicero-
niani styli censura castigatus esset, plus in i-
sta obtineret venustatis.

Contra Apollinem (ridiculum dictum) aduer-
sus virtutibus culpabat: quod Apollo esset,
& coma intonsus, & genis gratus, & corpore
glabellus, & arte multicius, & fortuna opu-
lentus. Iam primum, inquit, crines eius præ-
mulsis antijs, promulsis caproneis, anteuen-
tali, & propenduli, corpus rotum gratissi-
mum, membra nitida, lingua fatidica, seu tute
oratione, sine versibus malis utrobique facun-
dia æquiparari: Quid? quod vestis textu tenui-
s, tactu mollis, pura radians? quid? quod & ly-
ra eius auro fulgurat, ebore candicat, Igemmis
variegat? quid? quod & doctissime, & gratissi-
mè cantillat? hæc omnia, inquit, blandimenta,
nequaquam virtuti decora, sed luxuriæ acco-
modata, circa corporis sui qualitatem speciem
maximam ostentare.

Nota:

Apollinis characterem similiter habet A-
pollonius, Argonauticón lib. 11. v. 675.

Quintus Calaber, lib. 9.

Antipater, *εις αγαλμα Απολλωνου*.

Antholog. 4. Philost. Iun. p. 837. in Marsya.

Coma intonsus. Nonn. Dionys lib. 10.

555 3

Φοιβος

Φειδῶ ἀκροτεκόμενης κεχάλασμένα βόστρυχα σείων :

Phœbus coma intonsus, solutos cincinnos quatiens.

Genis gratius, ἄκλιος παρῆς, dixit Callimachus in Apolline, v. 37.

Præmissis antys.

Antix muliebres, capilli demissi in frontem appellari ex Græco videntur, quod enim nos contra, illi ἀντι dicunt.

Festus Adhelmus de laudibus virginitatis, cap. 28. Antix frontis, & temporum cincinnati calamistro crispantur.

Caprona equorum iuba in frontem deuersa, dixit quasi a capite pronæ.

Comas fluitare Capronas dixit Lucilius.

Nec mirum, si de hominibus dixerit, nam & iubam virilem, capillum nominat Senec. de breuitate vitæ, tit. 12. Quomodo excandelcūt, si quid ex iuba sua decitum est.

Vestis textu tenui. Citharædi vbique magno vestis cultu, atque choragio depinguntur. Talis, qui describitur a Cicerone, 4. ad Herenn. Talis, qui à Luciano, & Apulcio Florentino.

IN HOC GENERE DESCRIPTIONVM PICTI, ET FLORENTES sunt Græci sophista, vt Philostratus, & Callistratus, ex quibus descriptiones aliquot subiiciam, quas ego verti, non quidem ad verbum, vt interpres, sed paulo liberius, vt Orator.

Ex Callistrato.

CVPIDO PRAXITELIS.

Descriptio X.

Ex Callistrato.

Εἶπες ἦν Πραξιτέλης τέχνημα, ὁ ἔρας αὐτός, πᾶς ἀνδρὸς, καὶ ἰέθῳ, πέρυγας ἔχωρ, & τόξα, χαλκὸς δὲ αὐτὸν ἐτύπῳ, & ὡς ἀνέρωτα τοπῶν τύραννον διόρ, & μέγαρ, & αὐτὸς ἐδωκευέλο. οὐ γὰρ ἠνείχετο χαλκὸς ἀναγὰ πάντα, ἀλλ' ὅθῃ ἦν, ἔρας ἔγινετο. εἶδες ἀντὸν χαλκὸν δροπλοδωρ, & εἰς εὐσαρκίαν ἀμυχανῶς χλιδῶντα, & ὡς βραχέως ἐπέρ, τὰ ἀναγκῶα πληρῶν ἐαυτῆ τὸν ἕλλω ἀρχέσασ; ὄρθος μὲν ἦν, ἀμοιῶν μεγαλειότηθ. χαλκῶ δὲ ἔχωρ σιωπῶν τὴν χροίαν εὐαλδῆς ἐωρεῖτο. τῶν δὲ κινήσεως ἐργωρ ἐσερμένθ, ἐτιμῶ ἦν δαίον κίνητιρ. εἰς μὲν γὰρ ἔδραυ γάσιμον ἔδρωτο. ἠπάτα δὲ ὡς & τὸ μετῶρα χοριέωρ φορέας. ἐθαυετ δὲ εἰς γέλωτα, ἐμυρόν ἕ, & μέλιχον δὲ ὀμμάτων διαυγάζωρ, & ἦν ἰδέν ὀπακῶντα πᾶ πάθει τὸν χαλκὸρ, & δεχόμενον εὐκόλως πᾶ γλῶσσθ μίμωσιμ ἔδρωτο δὲ, εἰς μὲν τῆρ κορυφῆν τὸν δεξιὸν βραχίονα κερπῶρ, τῆ δὲ ἐτέρα μετῶριζωρ τὸ τόξωρ, καὶ τὴν δὲ βρα-

Cupido erat Praxitelis artificium, ipsemet Cupido, puer floridus, tener, pinnatus, arcu, & sagittis ferox, ex ære mollissimè conformatus: atque, vt Cupidinem magnum, & dominatorem Deum effingens, ipsum etiam metallum imperiosius dominari videbatur: non enim iam ferebat omninò æris speciem, sed quantum naturæ ratio patiebatur, totum cedebat in Cupidinem. Videres quippe æs deliciis affluens, & mirum in modum carnis mollitia, teneritateque luxurians, atque, vt summatim dicam, ad necessarias quasque partes explendas materiam seipsa planè contentam: Siquidem molliculus erat puer, à maiestate alienus, qui & ipsi quoque aeri congruentem colorem nactus, fœliciter adolescere cernebatur iam, licet motionis expertus, emicanti similis erat, & in firma basi collocatus, spectantium fallebat oculos, quasi iam pinnis aërem euerberaret. Quin etiam iactabat sese profusior in risum, igneo quodam, & mellito aspectu fulgurans, & videre quidem fas erat, æs affectui obtemperans, & ad risus imitationem bellissimè compositum. Erectus in super fuit, brachio ad verticem dextrum inflexo, alte-